

DMS Voorjaarsbijeenkomst 1999 Hillegom. DMS 20 jaar !

Hans Betlem¹

1. Lederkarper 4, 2318 NB Leiden

Op 14 april 1979 zag jaargang 1 nummer 1 van ons blad "Radiant", een gestencild blaadje van 6 kantjes, het levenslicht.

Inmiddels zijn we 20 jaar verder, een periode waarin ontzaglijk veel is gebeurd op meteoreengebied. Veel mensen van het eerste uur zijn er nog steeds bij.

Intussen is het een goede gewoonte geworden om minstens éénmaal per jaar een bijeenkomst te houden. In de beginjaren werden die steeds in het najaar gehouden. De augustusacties leverden dan vaak zo'n recordaantal van 20 simultaanopnamen op en eenieder had dan toch wel enkele maanden nodig om de films te ontwikkelen en de gegevens op te maken. Tijdens zo'n bijeenkomst werden er dan vaak simultaanopnamen gezocht. Grote lijsten met gefotografeerde meteoren verschenen op het bord in het zaaltje van Volkssterrenwacht Bussloo en met een lijst simultaanopnamen op zak togen we naar de Chinees. Gedurende minstens één jaar daarna werd er één avond in de week van 8 tot 11 uur 's avonds uitgemeten op de Jena meettafel van de Leidse sterrenwacht. Als het een beetje vlotte, werden op zo'n avond maar liefst vier negatieven uitgemeten. Als niet een bekend of minder bekend astronoom je met een lang gesprek een uur van het werk hield.

De tijden hebben niet stilgestaan. DMS draait zijn hand niet om voor een expeditie naar China om vervolgens enkele maanden later 130 simultaanopnamen publiceert klaar te hebben. Het visueel archief gaat geautomatiseerd in spreadsheets. Meteorfoto's teksten en bestanden worden via internet uitgewisseld. De computer heeft een zwaar stempel op de meteorohobby gedrukt met dien verstande, dat momenteel iedereen de computer voor alles gebruikt. Daarbij

Na jaren van afwezigheid hield Peter Jenniskens weer eens een voordacht voor een DMS bijeenkomst.

mag niet vergeten worden, dat ook zo'n 20 tot 25 jaar geleden de computer onontbeerlijk was voor het fotografisch rekenwerk. Heel wat meteorbanen zijn in die beginperioden na ponsen van bakken kaarten tot stand gekomen. Ontegenzeggelijk is het papierverbruik de afgelopen decennia flink afgenomen.

Eind jaren 80 verplaatste de najaarsbijeenkomst in de "drukke" tijd zich naar het voorjaar, voor meteorwaarnemers klassiek de "slappe" tijd, althans vroeger. Nu is het altijd druk. Gedurende een aantal jaren zijn er zelfs twee regulieren bijeenkomsten gehouden, één in het voorjaar en één in het najaar. Daarbij zijn er de laatste tijd regelmatig speciale bijeenkomsten ter voorbereiding van expedities, evaluatie enz. enz. Werd bij de start van DMS besloten niet te vergaderen,

momenteel wordt er heel wat af-overlegd.

1999 mocht geen uitzondering zijn en dus werd een voorjaarsbijeenkomst ter gelegenheid van het 20 jarig bestaan van DMS belegd. In gedachte de zeer succesvolle tweedaagse bijeenkomst in 1988 ter gelegenheid van ons tienjarig bestaan, werd eenzelfde ambitieus plan opgestart. Een tweedaagse bijeenkomst, verspreid over twee locaties en af te sluiten met een bezoek aan Naturalis.

Of het aan de voorbije China expeditie ligt die al heel wat bijeenkomsten met zich mee heeft gebracht, of dat de gemiddelde leeftijd de DMS'er parten gaat spelen, we weten het niet. Feit is, dat voor de zondag, ondanks het aantrekkelijke programma, onvoldoende mensen te motiveren waren om de hoeveelheid werk voor het organiseren van zo'n dag te rechtvaardigen.

Een DMS bijeenkomst is traditioneel ook altijd de plaats om nieuwe spulletjes te showen. Hier zien we een van de nieuwe camerabatterijen van post Delphinus, bestaande uit 6 Canon T-70 camera's voorzien van f/1.8-85 mm optiek, opgesteld onder een 8 bladige sektor die 100 afdekkingen per seconde maakt.

Op 17 april werd de DMS voorjaarsbijeenkomst gehouden in het Fioretti College te Hillegom in een sfeervolle ambiance van kleinschaligheid en gezelligheid. Ruim 20 mensen mochten we op deze dag verwelkomen. Onder hen Peter Jenniskens, die tussen 1986 en 1993 met verve het visuele werk coördineerde en die nu regelmatig met spectaculaire acties vanuit de VS van zich laat horen.

Net van het vliegtuig en met 3 uur vertraging maar nog steeds met het enthousiasme van weleer.

Omstreeks 12 uur begon de bijeenkomst met een woord van welkom van schrijver dezes aan alle aanwezigen.

Carl Johannink en Casper ter Kuile mochten het spits afbijten met een presentatie getiteld : Waarheen voor de Leoniden 1999. Een onderzoek naar de klimatologische omstandigheden op verschillende plaatsen in Zuid Europa en rekening houdend met de tijdstippen van een mogelijk Leonidenmaximum is de keus van een aantal DMS'ers op de provence ge-

vallen om van daaruit de Leoniden waar te nemen. Uitgebreide draaiboeken voor vervoer en huisvesting zijn in voorbereiding. We zullen zowel in Radiant als via Internet beslist nog van deze plannen horen.

Vervolgens was het woord aan schrijver dezes met als onderwerp "Hoe kunnen we de kwaliteit van fotografische waarnemingen verder verbeteren?" Kort gezegd komt het erop neer, dat de huidige sectoren en objectieven zodanig zijn, dat een kwaliteitsverbetering alleen mogelijk is, door sectoren sneller te laten lopen en/of in de camera's in te bouwen zodat ze vlak voor de film zowat in het brandvlak draaien. Dit zijn technisch haast onuitvoerbare zaken. Ook de meetmethoden met Astrorecord laten weinig ruimte voor een kwaliteitsverbetering, evenals het digitaliseren op een hogere resolutie. De enige kwaliteitswinst is te behalen uit een uitermate secure tijdsadministratie en een verbetering van de nauwkeurigheid van de coördinaten van de waarnemingsposten. De huidige gewone GPS ontvangers

zijn daarvoor onvoldoende en gestreefd moet worden naar het gebruik van stafkaarten 1:10.000.

Aan het eind van de voordacht konden de eerste resultaten van de fotografische acties te China worden gepresenteerd.

Na de pauze waarin de inwendige mens royaal versterkt kon worden, was het woord aan Peter Jenniskens, die uitgebreid verslag deed van de resultaten van de airborne mission, de simultane vliegtuigcampagne die tijdens de Leoniden 98 vanaf Okinawa, Japan, plaatsvond. Onwaarschijnlijk veel resultaten waar nog veel mensen jaren werk aan hebben. Al grasduinend moest Peter zich tot enkele highlights beperken. De eerste meteorwaarnemingen met behulp van Lidar ter wereld, veel spectrografische resultaten, metingen aan de verboden OI lijn, stralingstemperaturen uit meteorspectra, schitterende nalichtend spoor opnamen, gedetailleerde gegevens van maxima van spektraallijnen als functie van de hoogte van de meteor, fluxmetingen enz. enz. Ook de eerste resultaten van de fotografische simultaanactie te China werden op de evaluatiebijeenkomst begin april gepresenteerd. De banen hebben de neiging systematisch groter te zijn dan de baan van de moederkomeet. Ook de dispersie in de radiantposities geven interessante stof voor verdere studie daar de spreiding in de radianten groter is dan de individuele fouten m.a.w. we zien echte dispersie en dat is nog niet eerder bij een dergelijke zwerm aangetoond.

De resultaten van de gecombineerde airborne-grondmissie zijn zodanig, dat gemakkelijker dan in 1998 fondsen beschikbaar kunnen zijn. Zo zijn er al hoopvolle toezeggingen voor een airborne missie in 1999 vanuit Zuid Europa.

Na Peter was het woord kort nog even aan ondergetekende met een kleine presentatie van wat visuele resultaten van de China actie. Uit de magnitudendistributies van ruim 8800 meteoren konden r-waarden voor de nachten 16/17 en 17/18 november bepaald worden, die verdere ZHR- en fluxbe-

rekeningen mogelijk maken. Voor de (vuurbollen)nacht 16/17 werd een r -waarde van 1.55 gevonden terwijl de nacht erna de r weer rond de 2.6 lag. De definitieve visuele resultaten van de actie vind U in dit nummer van radiant.

Vervolgens was het woord aan Marc de Lignie, die, gezien de titel van zijn verhaal, als enige enig historisch besef op deze dag toonde. Marc toonde ons het verloop van de activiteiten op videogebied sinds 1986, toen de eerste videometeoren werden gefilmd. Steeds betere apparatuur, simultaanacties, uitmeten van videobanen: duidelijk is de hoge vlucht die het videowerk in een dikke tien jaar heeft gemaakt. En als we de plannen die verschillende mensen met het videowerk hebben mogen geloven, is het einde van dit alles nog steeds niet in zicht.

Als laatste spreker van de middag was het woord aan Peter Bus, die radio grafieken van de activiteit van de Leoniden op opeenvolgende data liet zien. Pieken en dalen lijken zich volgens een dagelijks patroon te herhalen. Natuurlijk zijn deze gegevens geen gevolg van variaties in meteoractiviteit, maar ze illustreren wel, hoe zorgvuldig we dienen te zijn met het interpreteren van "piekjes". Voor sommigen blijft het een sport om fijnstructuur te achterhalen in activiteitscurven, maar juist de radiodata tonen aan, dat er nogal wat statistische fluctuaties in het materiaal zitten. En naarmate er meer curves over elkaar heen gelegd werden op de overhead projector, werd het beeld rommeliger en verdwenen de "bergen en dalen" in een ruis-brij. Statistiek op bescheiden data blijft gevaarlijk spel.

Hat zal duidelijk zijn, dat een pittige discussie volgde, waarmee ook de laatste spreker met dit onderwerp een schot in de roos was.

Tegen 6 uur trok het voltallige gezelschap naar "de" plaatselijke Chinees in Hillgom waarbij de verwarring voor sommigen aanleiding was het hele dorp te bezichtigen. Maar tegen 7 uur konden we proosten op een geslaagde dag en op de volgende 20

Carl Johannink met de kaart van de Provence. Plannen voor de Leonidenactie 1999 staan al weer volop in de startblokken.

Bij bijeenkomsten wordt altijd iets uitgereikt. Peter Jenniskens overhandigde Casper ter Kuile een millennium bestendig T-shirt als blijk van waardering voor zijn fotografische inspanningen.

jaar. De kwaliteit van het geserveerde alleen al zou er voor kunnen pleiten een volgende bijeenkomst weer in Hillegom te organiseren.

Het is jammer, dat een zo interessante

dag voor de hobby toch maar een 20-tal mensen weet aan te trekken. De thuisblijvers hadden beslist ongelijk. Alle foto's bij dit artikel zijn gemaakt door Jean Marie Biets.